

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 525/2012-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. PhDr. P. Ď., Ž., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, namietaného porušenia základného práva nebyť mučený, ani podrobený krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu zaručeného čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na slobodu myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery zaručeného čl. 24 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň zaručeného čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na vzdelanie zaručeného čl. 42 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na slobodu vedeckého bádania zaručeného čl. 43 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj namietaného porušenia jeho práva na osobnú bezpečnosť zaručeného čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života zaručeného čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania zaručeného čl. 9 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na slobodu prejavu zaručeného čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného čl. 13 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na užívanie práv a slobôd priznaných Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd na nediskriminačnom základe zaručeného čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zákazu zneužitia práva zaručeného čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na vzdelanie zaručeného čl. 2 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Obvodného oddelenia Policajného zboru v Ružomberku ČVS: ORP-347/OO-RK-2012 z 31. júla 2012 a uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry Ružomberok č. k. 1 Pn 161/12-9 z 20. augusta 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. PhDr. P. Ď. o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. septembra 2012 doručená sťažnosť JUDr. PhDr. P. Ď., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), namietaného porušenia jeho základného práva nebyť mučený ani podrobený krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu zaručeného čl. 16 ods. 2 ústavy, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva na slobodu myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery zaručeného čl. 24 ústavy, základného práva na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň zaručeného čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na vzdelanie zaručeného čl. 42 ods. 1 ústavy a základného práva na slobodu vedeckého bádania zaručeného čl. 43 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, ako aj namietaného porušenia jeho práva na osobnú bezpečnosť zaručeného čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na rešpektovanie svojho súkromného a

rodinného života zaručeného čl. 8 dohovoru, práva na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania zaručeného čl. 9 dohovoru, práva na slobodu prejavu zaručeného čl. 10 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného čl. 13 dohovoru, práva na užívanie práv a slobôd priznaných dohovorom na nediskriminačnom základe zaručeného čl. 14 dohovoru, zákazu zneužitia práva zaručeného čl. 17 dohovoru a práva na vzdelanie zaručeného čl. 2 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) v spojení s čl. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením Obvodného oddelenia Policajného zboru v Ružomberku (ďalej len „obvodné oddelenie PZ“) ČVS: ORP-347/OO-RK-2012 z 31. júla 2012 a uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry Ružomberok (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 161/12-9 z 20. augusta 2012.

V sťažnosti sťažovateľ rekapituluje skutkové okolnosti jeho doktorandského štúdia v študijnom odbore Sociálna práca na Katolíckej univerzite v Ružomberku – Teologickej fakulte. Kritizuje predovšetkým obsah oponentského posudku k jeho dizertačnej práci, ako aj priebeh dizertačnej skúšky 11. mája 2010. Posudkom oponenta dizertačnej práce a správaním členov komisie, ktorá o obhajobe jeho dizertačnej práce rozhodovala, malo dôjsť k naplneniu skutkovej podstaty prečinu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), prečinu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti podľa § 424 ods. 1 Trestného zákona, prečinu podnecovania podľa § 337 Trestného zákona a prečinu nadržovania podľa § 339 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľ preto v tomto duchu podal 23. apríla 2012 trestné oznámenie.

Uznesením povereného príslušníka obvodného oddelenia PZ ČVS: ORP-347/OO-RK-2012 z 31. júla 2012 bolo predmetné trestné oznámenie podľa § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietnuté. Poverený príslušník obvodného oddelenia PZ po zadovážení a zhodnotení relevantných dôkazov *„dospel k záveru, že konanie mons. prof. ThDr. JcDr. A. F., PhD. a ostatných členov komisie nenaplnilo znaky“* tvrdených prečinov *„a ani samotný vyšetrovací spis neobsahuje skutočnosti na základe, ktorých by bolo možné v tejto veci začať trestné stíhanie, súčasne nebola naplnená ani iná skutková podstata trestných činov uvedených a popísaných v osobitnej časti Trestného zákona a nakoniec vyšetrovací*

spis neobsahuje ani skutočnosti, ktoré by bolo možné Obvodným úradom, Odborom všeobecnej vnútornej správy... posúdiť ako priestupok...

Čo sa týka vybraných častí z oponentského posudku... doktoranda JUDr. PhDr. P. Ď. oponent prof. F. v ňom vlastným názorom vyjadril objektívny kritický rozbor predností a nedostatkov dizertačnej práce doktoranda. Ako uviedol prof. F. v zápisnici oponent v oponentskom posudku nepodnecuje, ale konštatuje a namieta. Oponentský posudok a priebeh samotnej dizertačnej skúšky nie je poverený príslušník PZ oprávnený posudzovať ani ako celok a ani ako časti, pretože hodnotenie oponentského posudku a dizertačnej skúšky predpokladá odborné a vedecké poznatky z príslušného odboru.“ Napokon poverený príslušník obvodného oddelenia PZ zdôraznil, že „trestné konanie nemôže byť prostriedkom na zabezpečenie uspokojovania subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy, takýto postup je zabezpečený a garantovaný štátnym donútením v sfére iných štátnych orgánov (súdov a exekučných úradov). Nie je úlohou orgánov činných v trestnom konaní nahrádzať iniciatívu subjektov pri uplatňovaní ich nárokov v občianskom resp. inom právnom konaní.“.

Uznesenie povereného príslušníka obvodného oddelenia PZ napadol sťažovateľ sťažnosťou podľa ôsmej hlavy prvej časti Trestného poriadku. V nej namietal nerešpektovanie lehoty na vybavenie trestného oznámenia, nezrozumiteľnosť, protirečivosť a nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia a vo vecnej rovine opätovne tvrdil, že text oponentského posudku k jeho dizertačnej práci je „v každom prípade nanucovaním katolíckeho náboženstva a dokonca aj politickej ideológie Katolíckej cirkvi“ a že tento text „hanobí moje vierovyznanie a presvedčenie“. Poverenému príslušníkovi obvodného oddelenia PZ sťažovateľ vytkol, že obišiel „väčšinu mojich námietok v trestnom oznámení a zisťoval skutkový stav takým spôsobom, ktorý sa v konečnom dôsledku dá vyhodnotiť ako tvrdenie označenej záujmovej skupiny v trestnom oznámení voči môjmu tvrdeniu, čiže ako tvrdenie proti tvrdeniu. Poverený príslušník však podľa spôsobu môjho trestného oznámenia mal vychádzať presne z jeho textu, čo však urobil iba v minimálnej miere, pričom námietky v tomto trestnom oznámení sú závažné a dôkazy v ňom sú jednoznačné.“. Trestný poriadok podľa názoru sťažovateľa „neumožňuje vec odmietnuť z označeného princípu trestného práva hmotného (tzv. princíp subsidiarity trestnej represie)“.

Prokurátorka okresnej prokuratúry uznesením č. k. 1 Pn 161/12-9 z 20. augusta 2012 sťažnosť sťažovateľa zamietla ako nedôvodnú. Konštatovala oneskorenosť vybavenia sťažovateľovho trestného oznámenia, čo však nebolo ovplyvnené „nečinnosťou povereného príslušníka, ktorý vo veci konal, ale z iných dôvodov. Trestné oznámenie došlo na Okresnú prokuratúru v Ružomberku dňa 02.05.2012 a z dôvodu miestnej a vecnej príslušnosti bolo odovzdané dňa 11.05.2012 na OO PZ v Ružomberku. Zrejme omylom bolo toto trestné oznámenie aj s prílohami zaslané OR PZ, Odboru kriminálnej polície v Ružomberku... a... na OO PZ Ružomberok bolo doručené dňa 30.05.2012. Zo spisu som ďalej zistila, že poverený príslušník po prijatí trestného oznámenia nemohol k úkonu predvolať prof. A. F., ktorý z rôznych dôvodov ospravedlňoval svoju neúčast’.“.

Ďalej prokurátorka okresnej prokuratúry konštatovala zistenie, že poverený príslušník obvodného oddelenia PZ citoval v odôvodnení svojho uznesenia „tie ustanovenia Trestného zákona, ktoré boli dôležité na posúdenie jednotlivých skutočností uvádzaných v trestnom oznámení a sú vyjadrením jeho právnych úvah, ktorými sa riadil pri hodnotení dôkazov a podľa ktorých vo veci rozhodol“. Stotožnila sa so závermi prvostupňového uznesenia, že „na posúdenie obsahu dizertačnej práce sú potrebné odborné znalosti. Pokiaľ oznamovateľ vidí v samotnom oponentskom posudku vyjadrenie obmedzenia slobody vyznania a slobody názoru, možno to považovať len za jeho úvahy a domnienky v súvislosti s hodnotením danej problematiky. Nemožno ich však brať do úvahy pri posudzovaní, či boli naplnené zákonné znaky skutkových podstát trestných činov, za ktoré sa žiada vyvodiť trestnoprávna zodpovednosť voči predsedovi a členom komisie... Obdobne to platí o jeho úvahách o nanucovaní katolíckeho vierovyznania zo strany Katolíckej univerzity.“.

Prokurátorka k námietke o spôsobe hodnotenia dôkazov predložených sťažovateľom uviedla, že „hodnotiť dôkazy jednotlivo aj v ich súvislostiach so zameraním na naplnenie zákonných znakov skutkovej podstaty niektorého z trestných činov... prináleží výlučne orgánom činným v trestnom konaní“. Podľa jej názoru je „napadnuté uznesenie zákonné a odôvodnené. V postupe povereného príslušníka som nezistila také pochybenia, ktoré by mohli viesť k inému rozhodnutiu. Poverený príslušník doplnil trestné oznámenie v takom rozsahu, aby mohol správne a zákonne rozhodnúť.“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému uzneseniu prokurátorky okresnej prokuratúry poukazuje na skutočnosť, že sa v odôvodnení tohto rozhodnutia uvádza, že „poverený príslušník OO PZ Ružomberok... zadovážil aj rozhodnutia OR PZ, Úradu justičnej a kriminálnej polície v Ružomberku ČVS: ORP – 226/JP-RK-2010 zo dňa 24.06.2010, ČVS: ORP – 351/JP-RK-2010 zo dňa 29.09.2010 a ČVS: ORP – 387/JP-RK-2010 zo dňa 16.11.2010“. Podľa názoru sťažovateľa „prokurátorka neuvádza, z akého dôvodu sa poverený príslušník zaoberal aj inými označenými konaniami, a v akej miere a z akého dôvodu sa poverený príslušník nimi zaoberal, a zákonite to vyvoláva podozrenie nadržovania podozrivým osobám zo strany orgánov činných v trestnom konaní... Uvedené rozhodnutia boli rozhodnutiami v úplne iných veciach a poverený príslušník mal moje trestné oznámenie zo dňa 23.04.2012 posudzovať individuálne, keďže išlo o inú/novú vec.“.

Ďalej sťažovateľ namieta, že prokurátorka okresnej prokuratúry sa venovala nepodstatným námietkam obsiahnutým v jeho opravnom prostriedku proti uzneseniu povereného príslušníka obvodného oddelenia PZ, a preto „pôsobí to, že pani prokurátorka tieto námietky, ktoré sa netýkajú podstaty veci, vybrala z mojej sťažnosti úmyselne, aby ju bagatelizovala“. Pokiaľ ide o oneskorenosť vybavenia sťažovateľovho trestného oznámenia, vysvetlenie prokurátorky okresnej prokuratúry je podľa sťažovateľa „pochopiteľné“, tvrdí však, že mal byť „o dôvodoch predĺženia lehoty na vybavenie informovaný priebežne, ako to vyžaduje trestný poriadok v platnom znení“.

Názor prokurátorky okresnej prokuratúry, podľa ktorého citácie ustanovení Trestného zákona obsiahnuté v uznesení povereného príslušníka obvodného oddelenia PZ súviseli s vecou, sťažovateľ nezdiera. Trvá na tom, že „s predmetnou vecou nesúvisia a slúžia len na odvedenie pozornosti, čo fakticky dosvedčuje aj prístup okresnej prokurátorky, ktorá sa v uznesení 1 Pn 161/12-9 nevenuje ani podstate môjho trestného oznámenia a ani podstate sťažnosti zo dňa 06.08.2012. Predovšetkým, ako má vyplývať z textu uznesenia 1 Pn 161/12-9, okresná prokurátorka celý text trestného oznámenia obišla.“. Prokurátorka okresnej prokuratúry mala bagatelizovať aj sťažovateľovu námietku proti tomu, že «poverený príslušník uvádza v úradnej listine čisto cirkevný titul „Mons. F., PhD.“ s tým, že profesor F. si tento titul uviedol. Nejde však o akademický titul, preto nemá

miesto v úradnej listine orgánu verejnej moci. Takýto prístup povereného príslušníka a aj okresnej prokurátorky JUDr. J. B. má byť v rozpore so základným článkom Ústavy SR čl. 1, podľa ktorého sa Slovenská republika neviaže na žiadnu ideológiu a ani na náboženstvo.».

Podľa sťažovateľa prokurátorka okresnej prokuratúry „zavádzajúco uvádza, že moje námietky vo veci podozrenia z trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia nemal hodnotiť poverený príslušník, lebo vraj nemá potrebné odborné znalosti. Je však evidentné, že predmetný oponentský posudok nie je odborný oponentský posudok, ale ide o ideologickú kompozíciu fanatického vyznávača katolíckeho náboženstva... a jeho pomocníkov a nadržovateľov, ktorá nemá mať miesto na verejnej vysokej škole v hodnotení písomnej práce k dizertačnej skúške z nenáboženského študijného odboru...“. Prokurátorka okresnej prokuratúry sťažovateľ tiež vyčíta, že „bez zdôvodnenia jasné dôkazy nazýva len mojim právnym názorom, hoci opísaný skutkový stav a predložené dôkazy jednoznačne svedčia tomuto mnou opísanému skutkovému stavu. K tvrdeniu, že hodnotiť dôkazy jednotlivo a aj v ich vzájomných súvislostiach so zameraním na naplnenie zákonných znakov skutkovej podstaty niektorého z trestných činov patrí výlučne orgánom činným v trestnom konaní, musím dodať, že orgány činné v trestnom konaní nemajú žiaden monopol na pravdu, že nesmú konať svojvoľne, ale že sú povinné konať na základe skutkového stavu a platných právnych noriem...“.

V časti odôvodnenia svojej sťažnosti označenej ako „II Porušenie práv a slobôd“ sťažovateľ po citácii relevantných ustanovení Trestného zákona rekapituluje skutkové okolnosti a vyjadrenia oponenta jeho dizertačnej práce obsiahnuté v oponentskom posudku a na tomto podklade vyvodzuje závery o naplnení znakov skutkových podstat jednotlivých trestných činov, ale súčasne aj o porušení tých ustanovení ústavy a dohovoru, ktoré sú uvedené v záhlaví tohto uznesenia. Napokon konštatuje, že vzhľadom na nevyužitie ich právomoci proti namietanému konaniu oponenta dizertačnej práce i členov komisie porušili označené ustanovenia ústavy i medzinárodných zmlúv aj orgány činné v trestnom konaní konajúce o jeho trestnom oznámení.

V záverečnej časti sťažnosti označenej ako „III Návrh na rozhodnutie“ sťažovateľ žiada „o vyslovenie, že práva garantované článkami 12 ods. 1, čl. 12 ods. 2, čl. 12 ods. 4,

čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 2, čl. 24, čl. 35 ods. 1, čl. 42 ods. 1 a čl. 43 ods. 1 v spojení so základným článkom 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkami Dohovoru 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8, čl. 9, čl. 10, čl. 13 a čl. 14, čl. 17 a čl. 2 Dodatkového protokolu k Dohovoru v spojení s článkom 1 Dohovoru a v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky porušené boli“. Ďalej sťažovateľ navrhuje priznať mu voči obvodnému oddeleniu PZ a voči okresnej prokuratúre „náhradu nemajetkovej morálnej ujmy a s ňou spojenej existenčnej ujmy“ v sume 1 200 000 €, a to „z dôvodu závažného porušenie základných práv a slobôd a ľudských práv a základných slobôd označených v trestnom oznámení zo dňa 23.04.2012 spôsobmi označenými v tomto trestnom oznámení“. Napokon žiada „podľa článku 127 ods. 2 zrušenie označených uznesení a prikázanie označeným orgánom činným v trestnom konaní Obvodnému oddeleniu Policajného zboru v Ružomberku a Okresnej prokuratúre v Ružomberku, konať voči označeným páchatelom označených trestných činov“.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 24 ods. 1 ústavy sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery sa zaručujú. Toto právo zahŕňa aj možnosť zmeniť náboženské vyznanie alebo vieru. Každý má právo byť bez náboženského vyznania. Každý má právo verejne prejavovať svoje zmýšľanie.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 42 ods. 1 ústavy každý má právo na vzdelanie...

Podľa čl. 43 ods. 1 ústavy sloboda vedeckého bádania a umenia sa zaručuje. Práva na výsledky tvorivej duševnej činnosti chráni zákon.

Podľa čl. 1 dohovoru vysoké zmluvné strany priznávajú každému, kto podlieha ich jurisdikcii, práva a slobody uvedené v Hlave I tohto dohovoru.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Podľa čl. 8 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie.

Podľa čl. 9 dohovoru každý má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania; toto právo zahŕňa slobodu zmeniť svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie, ako aj slobodu prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie sám alebo spoločne s inými, či už verejne alebo súkromne, bohoslužbou, vyučovaním, vykonávaním náboženských úkonov a zachovávaním obradov.

Podľa čl. 10 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu...

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Podľa čl. 17 dohovoru nič v tomto dohovore sa nemôže vykladať tak, akoby dávalo štátu, skupine alebo jednotlivcovi akékoľvek právo vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov zameraných na zničenie ktoréhokoľvek z tu priznaných práv a slobôd alebo na obmedzovanie týchto práv a slobôd vo väčšom rozsahu, než to dohovor ustanovuje.

Podľa čl. 2 dodatkového protokolu nikomu sa nesmie odoprieť právo na vzdelanie. Pri výkone akýchkoľvek funkcií v oblasti výchovy a výuky, ktoré štát vykonáva, bude rešpektovať právo rodičov zabezpečovať túto výchovu a vzdelanie v zhode s ich vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na princípe subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Proti uzneseniu povereného príslušníka obvodného oddelenia PZ ČVS: ORP-347/OO-RK-2012 z 31. júla 2012, ktorým bolo trestné oznámenie odmietnuté, mal sťažovateľ možnosť podať sťažnosť podľa ôsmej hlavy prvej časti Trestného poriadku, a toto právo aj využil. Uvedená skutočnosť tak vzhľadom na čl. 127 ods. 1 ústavy a na

nadväzujúcu citovanú judikatúru vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmavať označené uznesenie orgánu činného v trestnom konaní z pohľadu jeho súladu s označenými základnými právami sťažovateľa zaručenými ústavou a jeho právami zaručenými dohovorom a dodatkovým protokolom.

2. Pokiaľ ide o časť sťažnosti smerujúcu proti uzneseniu prokurátorky okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 161/12-9 z 20. augusta 2012, ústavný súd odkazuje na § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Vychádzajúc z citovaných ustanovení zákona o prokuratúre ústavný súd stabilne považuje podnet podľa zákona o prokuratúre za právny prostriedok, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje,

a to aj vo vzťahu k tým právam, ktorých porušenie sťažovateľ namieta touto sťažnosťou (pozri napr. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, IV. ÚS 28/2010 atď.).

Sťažovateľ netvrdil ani nepreukázal, že by bol proti uzneseniu prokurátorky okresnej prokuratúry podal podnet podľa zákona o prokuratúre. Preto v jeho prípade nemožno považovať právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje, za vyčerpané. V tejto časti je preto sťažnosť neprípustná.

Navyše, ústavný súd považuje za potrebné z komplexného pohľadu na posudzovanú sťažnosť dodať, že jej odôvodnenie zreteľne naznačuje snahu sťažovateľa dosiahnuť trestné stíhanie ním označených osôb. Keďže orgány činné v trestnom konaní mu v tomto nevyhoveli, malo dôjsť k porušeniu jeho označených základných práv a slobôd. Vo svojej podstate teda zo sťažovateľovej strany ide o vyjadrenie nespokojnosti so závermi orgánov činných v trestnom konaní, ktoré neviedli k trestnému stíhaniu. Dokazuje to i časť sťažnostného návrhu formulovaná pod por. č. 15 (strana 37 sťažnosti), kde sťažovateľ navrhuje prikázať obvodnému oddeleniu PZ i okresnej prokuratúre „*konať voči označeným páchatelom trestných činov*“.

Ústavný súd stabilne judikuje, že z ustanovení Trestného poriadku nemožno vyvodit' subjektívne právo osoby, ktorá podala trestné oznámenie, na začatie trestného konania. Aj keď podľa § 2 ods. 5 Trestného poriadku je prokurátor zastupujúci v trestnom konaní štát povinný stíhať všetky trestné činy, o ktorých sa dozvedel, posúdenie otázky, či sú splnené zákonné podmienky na začatie trestného stíhania v konkrétnej veci (na základe skutočností uvedených v trestnom oznámení alebo skutočností zistených preverením trestného oznámenia), je plne v právomoci orgánov činných v trestnom konaní (policajných orgánov, vyšetrovateľov, prokurátorov). Osobe, ktorá podala trestné oznámenie, nevzniká právo na začatie trestného stíhania. Takéto právo nemožno odvodiť ani z niektorého zo základných práv alebo slobôd podľa druhej hlavy ústavy (mutatis mutandis II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, II. ÚS 43/03, III. ÚS 45/03, III. ÚS 198/03). Rovnako súčasťou týchto základných práv nie je ani povinnosť orgánu štátu kvalifikovať konanie, v ktorom sťažovateľ vidí porušenie svojich práv, ako trestný čin. Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu mal len zákonné právo domáhať sa toho, aby sa jeho

trestným oznámením a následne aj sťažnosťou kompetentný orgán zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania kompetentného štátneho orgánu zodpovedal jeho predstave (II. ÚS 88/99).

Ústavný súd z príloh predloženej sťažnosti zistil, že označené orgány činné v trestnom konaní sa podaniami sťažovateľa (trestným oznámením i sťažnosťou podľa ôsmej hlavy prvej časti Trestného poriadku) riadne zaoberali a vybavili ich spôsobom aprobovaným zákonom.

Prokurátorka okresnej prokuratúry v odôvodnení zamietavého uznesenia vysvetlila dôvody, pre ktoré došlo k prekročeniu lehoty na vybavenie trestného oznámenia. K vecným námietkam sťažovateľa zaujala logické, pochopiteľné a dostatočne odôvodnené postoje, ktoré ju napokon viedli k zamietnutiu podaného opravného prostriedku. Zreteľne naznačila, že výhrady, na ktorých sťažovateľ založil svoje trestné oznámenie, sú svojou povahou „*námietky k názorovým rozdielom vyjadreným v priebehu dizertačnej skúšky členmi komisie*“. V sťažnosti podanej podľa ôsmej hlavy prvej časti Trestného poriadku sťažovateľ neuviedol v otázke meritórneho posúdenia jeho trestného oznámenia žiadne nové skutočnosti alebo právne závery, ktoré by už neboli predmetom trestného oznámenia. Preto potom nebolo dôvodné očakávať od uznesenia prokurátorky okresnej prokuratúry ďalšie podstatné doplnenia argumentácie, na ktorej bolo založené odmietnutie sťažovateľovho trestného oznámenia.

Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie prokurátorky okresnej prokuratúry dalo potrebné odpovede na sťažovateľove námietky prednesené v sťažnosti proti odmietavému uzneseniu povereného príslušníka obvodného oddelenia PZ, a preto niet žiadnych signálov o porušení sťažovateľom označených základných práv a zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom a dodatkovým protokolom.

3. Sťažovateľ namietal tiež porušenie uvedených základných práv a slobôd a práv zaručených dohovorom a dodatkovým protokolom „*v spojení*“ s čl. 1 ods. 1 ústavy a s čl. 1 dohovoru. Keďže tieto ustanovenia boli argumentačne, ale aj formálne (v sťažnostnom petite) viazané na namietané porušenie základných práv a práv zaručených

ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom, predchádzajúce závery týkajúce sa týchto práv sú uplatniteľné i na väzbu medzi napadnutými uzneseniami orgánov činných v trestnom konaní a čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 1 dohovoru.

4. Napokon ústavný súd neopomenul, že sťažovateľ samostatne namietal aj porušenie niektorých ďalších ustanovení ústavy, ktoré majú charakter všeobecných ústavných princípov a primárne neformulujú základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Išlo o čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy. Ústavný súd v prípade čl. 12 ústavy stabilne judikuje, že tu ide o pozitívny záväzok štátu premietnuť do právneho poriadku tie antidiskriminačné zásady a opatrenia, ktoré uvedený článok obsahuje, a nie je teda priamo aplikovateľný orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky v individuálnych prípadoch (III. ÚS 51/08, III. ÚS 316/2011). Ústavný súd preto nemá dostatok právomoci konať a rozhodnúť o porušení uvedených ústavných noriem v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

5. Keďže ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (finančné zadost'učinenie) a procesne neefektívnym by bolo aj odstraňovanie nedostatku jeho podania (nedostatok v povinnom právnom zastúpení).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2012